

Ikt. sz.: KOB/45-2/2014.

KOB-20/2014. sz. ülés
(KOB-20/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Kulturális bizottságának**
2014. december 8-án, hétfőn, 11 óra 07 perckor
az Országgyűlés Irodaháza V. emelet 569. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Az ülés megnyitása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Aáry-Tamás Lajos oktatási jogok biztosának meghallgatása</i>	5
<i>Aáry-Tamás Lajos tájékoztatója</i>	5
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	10
<i>Válaszok</i>	19
<i>A 2015. évi tavaszi ülészak tematikus üléseinek tervezete</i>	26
<i>Hozzászólások</i>	26

Napirendi javaslat

1. Aáry-Tamás Lajos oktatási jogok biztosának meghallgatása
2. A 2015. évi tavaszi ülészak tematikus üléseinek tervezete
3. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Dúró Dóra** (Jobbik), a bizottság elnöke

Kucsák László (Fidesz), a bizottság alelnöke

Dr. Pószán László (Fidesz), a bizottság alelnöke

Dr. Hoffmann Rózsa (KDNP), a bizottság alelnöke

Ikotity István (LMP), a bizottság alelnöke

Demeter Zoltán (Fidesz)

Halász János (Fidesz)

Simon Róbert Balázs (Fidesz)

Törő Gábor (Fidesz)

Dr. Vinnai Győző (Fidesz)

Dr. Hiller István (MSZP)

Szabó Szabolcs (független)

Helyettesítési megbízást adott

Kunhalmi Ágnes (MSZP) dr. Hiller Istvánnak (MSZP)

Dunai Mónika (Fidesz) Törő Gábornak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Takács Gabriella

Gyevánné Zweig Zsuzsanna

Meghívott

Hozzászóló

Aáry-Tamás Lajos oktatási jogok biztosa

(Az ülés kezdetének időpontja: 11 óra 07 perc)

Az ülés megnyitása, a napirend elfogadása

DÚRÓ DÓRA (Jobbik), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszöntöm önöket az Országgyűlés Kulturális bizottságának mai ülésén. A jelenléti ív alapján megállapítom, hogy a bizottság határozatképes.

Az előzetes napirendi javaslatot a képviselők megkapták. Ehhez írásban módosító javaslat nem érkezett. Kíván-e valaki szóban előterjeszteni módosító javaslatot a napirendhez? *(Nincs jelentkező.)* Nem látok jelzést. Akkor szavazzunk! Ki az, aki támogatja a napirendi javaslatot? *(Szavazás.)* Volt-e nem szavazat? *(Nincs jelentkező.)* Tartózkodás? *(Nincs jelentkező.)* A bizottság egyhangúlag támogatta a napirendet.

Aáry-Tamás Lajos oktatási jogok biztosának meghallgatása

Az első napirendi pontunk Aáry-Tamás Lajos oktatási jogok biztosának meghallgatása. Köszöntöm az oktatási jogok biztosát, Aáry-Tamás Lajost, és meg is adom a szót; kérem, hogy az éves beszámolóról és a gólyatábori beszámolóról együttesen tájékoztasson minket.

Aáry-Tamás Lajos tájékoztatója

AÁRY-TAMÁS LAJOS oktatási jogok biztosja: Köszönöm szépen a szót, elnök asszony. Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak! Köszönöm a lehetőséget, hogy beszámolhatok a tevékenységemről a bizottság előtt, és ugyanúgy, ahogy tizenöt év alatt minden esztendőben, idén is sort kerítettünk erre.

Engedje meg, hogy annyiban pontosítsam a beszámolót, hogy a gólyatábori vizsgálatról nem fogok tudni beszámolni, erről a bizottság munkatársait értesítettem, ugyanis ez a vizsgálat még nem fejeződött be. Az oktatási jogok biztosaként pedig elsőként nekem az oktatásért felelős miniszternek kell az ajánlásaimat, kezdeményezéseimet megfogalmaznom, az álláspontomat neki kell előterjesztenem, nem kerülhetem meg Balog Zoltán miniszter urat. Amint ennek a vizsgálatnak vége lesz - a miniszter úrnak megfogalmaztam az ajánlásokat, ő megkereste a rektorokat -, akkor természetesen állok a bizottság rendelkezésére, és a részletekről is be fogok tudni számolni önöknek. Talán, ha megengedik, a vizsgálat módszertanáról adok tájékoztatást, hogy hogyan kezdtük el ezt a vizsgálatot, és azt, hogy hol tartunk most, szívesen megosztom a bizottsági tagokkal.

A 2013-ról szóló beszámolómat küldtem el önöknek. Ha megengedik, egy szóbeli összegzést tartanék erről az esztendőről, és mivel már 2014 vége van, és nemsokára kezdjük a 2014-es beszámolót, röviden az esztendő jellemző konfliktusairól, panaszairól beszámolok önöknek. *(Dr. Hoffmann Rózsa megérkezik.)*

2013-ban a legkülönlegesebb helyzet az volt, hogy bár a 2010-es választások utáni oktatási reform elindult, 2013 végére még mindig nem lehetett azt mondani, hogy az ily módon felállt rendszer teljességében működött. 2013. január 1-jén vették át az iskolákat a tankerületek, illetve a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, de például az iskolák mindennapi működésére vonatkozó szabályokat csak 2013. szeptember 1-jei hatállyal vezette be az új jogszabály. Tehát 2013 még mindig egy olyan esztendő volt, amikor a közoktatási jogszabályokat és a köznevelési jogszabályokat együttesen kellett alkalmazni, számos hozzánk érkezett panaszban még a korábbi szabályozás volt hatályban, szeptember utántól pedig egy új szabályozás. Tehát még mindig nem lehetett a 2013. esztendő fényében megítélni, hogy a köznevelési törvény által létrehozott új rendszer hogyan működik teljes egészében. Még mindig vannak olyan jogszabályok, amelyek ebben az évben léptek hatályba, vagy - most már módosítással - majd később lépnek hatályba. Ez azt is

jelentette, hogy az a fajta változás, ami a magyar köznevelést, közoktatást érintette, a panaszokból jól érzékelhetően egyszerre volt egy nagyon gyors változás, tehát a panasz folyamatosan az volt, hogy nem bírják követni az oktatási szereplők azt a változást, ami ebben a rendszerben végbemegy, ugyanakkor ez egy négy évig elhúzódó változtatási folyamat volt, tehát egyszerre igaz a változásra a gyorsaság és a lassúság. Ez számos ügyben köszön vissza.

A 2013. esztendőre volt jellemző, hogy új tankönyvrendelés és új tankönyvkiosztási modell indult el, ennek az anomáliájával nagyon sokat foglalkozott a magyar sajtó is, mi magunk is vizsgálatot indítottunk, sőt ebben a vizsgálatban együttműködtünk az alapvető jogok biztosával, mert ők is vizsgálták ezt a helyzetet.

Azt lehetett látni, hogy a tanév vége felé közeledve márciusban még mindig ezres nagyságrendű volt az a könyv, ami nem került ki az iskoláknak. Ebben az esztendőben a kétségtelenül szűkített tankönyvrendelési metódus miatt kevesebb a panasz, az ilyen típusú panasz, de még mindig vannak iskolák, ahol a tankönyveket nem kapták meg az érintettek.

Nemcsak 2013-ra igaz, de 2013-ig, sőt 2014-ig elhúzódó problémahalmaz, hogy a megváltozott köznevelési rendszerben árnyékban maradtak a fogyatékossgal élő gyerekek. Egy olyan rendszer épült, ahol megfélekedtünk ezekről a gyerekekről, merthogy az az intézményrendszer, amely kétségtelenül bonyolultnak vagy különlegesnek is nevezhető, annak az átalakításában elég sok hiba történt, pontosabban mivel nem születtek döntések ezzel az intézményrendszerrel kapcsolatban, ezért a változás úgy érintette őket, hogy hátrányba kerültek. Különleges világ ez, merthogy mondjuk egy egységes gyógypedagógiai és módszertani intézmény, amire több milliárd forintot költöttünk a korábbi évtizedben, akkor működik jól, ha kevés benne a gyerek. Ez azt jelenti, hogy az utazó gyógypedagógusok segítenek kihelyezni a gyerekeket integrált környezetbe. Ha megtelik ez az intézmény, akkor ez azt jelenti, hogy sikertelen az integráció. Pénzügyileg kétségtelenül nehéz megmagyarázni, hogy egy iskola nem akkor működik jól, ha tele van, hanem akkor, ha viszonylag alacsony létszámmal működik, és ez a létszám ráadásul változó, mert mindig be kell fogadnia új gyerekeket, illetve amikor erre mód van, akkor mindig ki kell helyezni gyerekeket. Azért különleges ez az ügycsoport, mert 2014. szeptember 1-jétől a súlyosan és halmozottan fogyatékos gyerekeket is tanítani kell. Tehát nincs már képezhetetlen gyerek, és nincs olyan gyerek, aki ne lenne tanköteles. Ez azt jelenti, hogy el kell kezdeni integrálni őket a közoktatás rendszerébe. Ma már ők vagy otthon vannak, vagy jobb esetben szociális típusú intézményekben vannak. Az oktatás rendszerébe be kell őket vinni. Ezt még az oktatáspolitikai sajnós kevésbé látja.

Ezzel az ügycsoporttal kapcsolatban fontosnak tartom elmondani, hogy a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény aláírása óta egy egészen különleges pályát ír le a fogyatékossgal élő gyerekekkel való foglalkozás. Nagyon régen az egészségügy volt az, amely politikaként zászlóshajója volt a velük való foglalkozásnak. Az egészségügy fejlődése nyomán és a szociális intézkedések kiterjesztése nyomán a szociális politika volt az, amely előtérbe került, tehát arról beszélgetünk, hogy hogyan tudjuk őket megsegíteni akár eszközökkel, akár intézményekkel azért, hogy ők méltó életet éljenek. Azzal, hogy ezeket a gyerekeket tanítani kell, nevelni lehet, mondjuk mindannyiukat, az oktatáspolitikai került előtérbe. Tehát nevelhető, tanítható gyerekek ők, még a legszélsőségesebb helyzetben lévők is. Az oktatáspolitikai szolgálatába kell állítani a szociálpolitikát és az egészségügy-politikát, mutatják ezt tőlünk nyugatabbra elindult politikák.

Egy rövid történetet engedjenek meg! Debrecenben van egy otthon, Immanuel Otthon a neve, a Nagytemplomi Gyülekezet tartja fenn, nagyon régóta dolgozunk együtt. Van ott egy fiatalember, Botondnak hívják, aki kizárólag pislogással tud a

külvilággal kommunikálni. Ha arról beszelnénk, hogy vajon Botondot lehet-e tanítani, akkor nagyon nehezen tudnánk igent mondani, főleg ha látjuk őt. De bebizonyították nekem az ottani tanárok, gyógypedagógusok, hogy lehet őt tanítani. Kerekesszékbe ültek négyen három tanítóval egyébként a gyerekek, mindegyik kerekesszék olyan volt, hogy meg volt növelve hátul a nyakhoz a támla, mert a fejüket sem tudták tartani. Botondot odafordította a tanítónéni az ablakhoz, és azt kérdezte tőle, hogy milyen évszak van most. Elé tartott egy kartonlapot, ami négybe volt osztva, és a fának az évszakonkénti állapota volt rárajzolva. Azt kérdezte tőle, hogy tavasz van-e. Nyár van? Ősz van? Januárban voltunk ott. Amikor azt kérdezte tőle, hogy tél van-e, akkor Botond pislogott. A tanítónéni egy csörgőt vett a kezébe, és megemelte Botond kezét. A csörgőt hozzáütögetve egy olyan éneket énekeltek a tanítótársaival, amit mindig elénekelnek, ha valaki ötöst kap, ha valakit megdicsérnek. A pedagógiai folyamat teljességgel megfigyelhető volt Botodnál. Feladatot kapott, azt elronthatta volna, de jól megcsinálta, ezért ötöst kapott dicsérettel. Ők bizonyították be nekem néhány évvel ezelőtt, hogy nincs olyan gyerek, aki nem tanítható, nincs olyan gyerek, aki nem nevelhető.

Én azt gondolom, hogy az oktatáspolitikának érdemes ezen felismerés nyomán élre állni a fogyatékossgal élő gyerekek ügyében és arra kérni az egészségügyi politikát és a szociálpolitikát, hogy legyen a segítségére, támogassa ezt a fajta politikát. Az egyik legkülönlegesebb szabály, ami 2013. szeptember 1-jén lett hatályos, az, hogy a gyerekek számára 16 óráig kell szervezni oktatást. Ez az első időszakban nem okozott gondot, merthogy a jogszabály maga ad felmentést arra, hogy a gyerek ott legyen, pontosabban az igazgató dönthet úgy, hogy elengedheti a gyerekeket. Ez az első időszakban nem okozott gondot. A korábbi reflexek működtek. Aki korábban angolórára járt, vagy lovagolni, vagy zongorára, azok természetesen megkapták a lehetőséget, hogy továbbra is ezeken a foglalkozásokon részt vegyenek. Igen ám, de ahogy telt az idő, ez a szabály szembement egy másikkal, amelyet szintén a köznevelési törvény épített be, nevezetesen a tanárok kötelező 32 órájával, mert egyre inkább jöttek rá az intézményvezetők, hogy ha nagyon sok gyerek elmegy az intézményből különfoglalkozásra, akkor nincs szükség annyi tanárra, viszont akkor nem tudják beírni a kötelező órákat, hónap végére nem lesz meg a kötelező 32 óra. Elindultak azok a konfliktusok, amelyekre korábban nem volt példa a mi 15 éves praxisunkban, nevezetesen, hogy az iskola arról kezdi győzködni a szülőt, hogy ő jobban tudja, mi kell a gyerekeknek, mint a család. Ez egy olyan típusú kulturális konfliktus, amit, azt gondolom, érdemes mélyebben elemezni, mert az lesz a végeredménye, hogy az állami iskola a középosztállyal fordul szembe, mert a középosztálybeli gyerekek mennek el különangolra, zongorára, lovagolni, és a többi. Tehát ez egy olyan kulturális konfliktus, ami korábban nem volt, és a korábbi precedensek alapján mi magunk sem tudjuk kezelni, úgyhogy egészen új megközelítések szükségesek. A 2014-es beszámolóban erre ki fogok térni.

2013-ra jellemző az is, amit én nagyon sajnáltam, hogy valamiért a rendőrség úgy gondolta, hogy sokkal mélyebb szerepet kell vállalnia a köznevelés rendszerében, mint korábban tette. Jól látszott, hogy néha az oktatáspolitikai nem vette észre, hogy itt döntési helyzet lenne, a belügyi irányítás viszont igen, és 2-3 olyan elem is tetten érhető, amikor a belügyi igazgatás döntött oktatási kérdésekben, miközben kétségtelenül a rendőrség és az iskola kapcsolata korábban létezett, az iskolarendőr intézménye működött, nem mindig volt felhőtlen ez a viszony, de én attól félek, hogy ha ezt úgy erősítjük, hogy biztonsági őrök korábbi rendőrök lesznek, vagy különböző bűncselekmény-prevenációs feladatokat rendőrökre bízunk, akkor ez a konfliktus el fog mélyülni.

Volt még egy másik eleme ennek a viszonyoknak, nevezetesen, hogy a gyereket vissza lehet vinni az iskolába, ha nincs ott az iskolában, hanem valahol a városban található. Én azt gondolom, hogy az alapgondolattal nincs baj, tanköteles gyerek tanítási időben iskolában legyen, az igazi baj az, hogy elfelejtették szabályozni, hogy a szülő milyen igazolást írjon, hogy ezt a rendőrök is elfogadják, és hogy a szülő hogyan segítse a gyermekét felkészülni arra, hogy aki egyenruhás és be akarja ültetni az autóba, az valóban egyenruhás, és üljön be az autóba. Tehát ezen a területen, azt gondolom, érdemes lett volna egy kicsit jobban egyeztetni a két területtel, vagy az oktatásirányításnak határozottabbnak lenni, hogy ennek a jogi szabályozását ő végezze el.

Az iskolai agresszió területe ugyanolyan, mint korábban volt, nem csökkent, és nem látok növekedést kétségtelenül, de a 2009-es vizsgálatunk óta nem volt módunk arra, hogy egyéb vizsgálatokat végezzünk. Én kísérletet tettem arra, hogy egy nagy, kiemelt országos projekt foglalkozzon az iskolai agresszió visszaszorításával, aminek a vége egy olyan nemzeti stratégia lehetett volna, amely azt célozza, hogy a szférák összefogjanak, és segítségére legyenek az iskolának. Ez a központi kiemelt program azért nem valósulhatott meg, mert a minisztériumi háttérintézmények vezetői összevesztek azon a projekten, aminek ez eleme volt, és gyakorlatilag egy 3,5 milliárdos projekt kukába ment, és ezek között volt a miénk is. Valószínűleg eljön majd az az idő, amikor újra fel lehet venni ezt a szálát, de ezt majd valószínűleg valaki más fogja javasolni.

Ha nem az iskolai agressziót veszem, hanem általában a feszültséget, akkor 2014-re nyúló érzés ez, ha úgy tetszik, vagy tapasztalás, olyan konfliktusok vannak ma az oktatásban, amelyeket korábban soha nem láttam. Több mint 18 ezer panaszt kezeltem az elmúlt 15 évben. Múlt héten voltunk 15 évesek, nagyon sok mindent láttunk. De az engem egészen elképeszt, hogy olyanok a konfliktusok ma, mintha május vagy június lenne. Szeptember 1-jén felhív sírva egy anyuka, hogy az elsős kisgyerekére azt mondta a tanító néni, hogy holnap ne jöjjön be. Vajon mit tehet egy 6 éves gyermek, hogy már másnap nem szabad bejönnie az iskolába? A fáradtságnak és a kimerültségnek olyan jeleit látom a közoktatásban, amit, mondom, júniusban megszokottnak tekinthetünk, most legalábbis meglepő; nem tudok magyarázatot adni erre a helyzetre.

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központtal a beszélgetéseink egyrészt folyamatosak voltak, és nagyon sok mindenben azt láttam, hogy segítőkészek, és érzékelik a problémát, de az általunk adott jelzések alapján a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ finomhangolásokba kezdett, és jól látható, hogy a fogyatékoság kérdésében például érezték, hogy ha van gyenge láncszeme az állami fenntartású rendszernek, akkor ez az. És azt is érezték, hogy most már minden adat az asztalon van, tehát nincs hova továbbhárítani felelősséget, a döntéshez rendelkezésre állnak az információk. Ha van előnye az állami fenntartásnak, akkor ez, hogy korábban nem ismert adatok vagy nehezen összegyűjthető adatok vagy becsült adatok ma már egész pontosan az állami fenntartás rendelkezésére állnak, akár hátrányos helyzetű gyerekekről beszélünk, akár fogyatékosággal élő gyerekekről beszélünk, de bármilyen tulajdonság idetartozik, illetve a kompetenciafelmérés alapján a tudás mértéke is egy asztalon van. Tehát rendelkezésre áll minden ahhoz, hogy egy oktatáspolitikai ezen adatok birtokában valósulhasson meg. Kétségtelenül ez egyben a hátránya is; az állami fenntartás első hónapjaiban azért elég meredek panaszok érkeztek hozzánk. Az egyik legjellemzőbb abszurditásában az, hogy nem tudták eldönteni egy projektorégőről, amikor azt ki kellett cserélni, hogy működtetési vagy fenntartási feladat-e. Mára ezek már kiküszöbölődtek, jól látni, hogy megtaláltak megoldásokat, de az első időszakban ez kifejezetten gondot okozott.

A tanárokról annyit, hogy az iskolai konfliktusok egy része vagy azok megoldhatatlanságának egy része visszavezethető oda, hogy az igazgató ma már nem főnök az iskolában. Ezt nagyon sok helyen próbálták titkolni ideig-óráig, de kevés sikerrel, mert amikor először kiderült, hogy éles döntést vagy kemény döntést kellett volna hozni, például azért, mert egy diákját bántó tanárt el kellett volna távolítani, akkor kiderült, hogy erre nem képes az igazgató, és azt gondolom, hogy egy ilyen helyzetben nincs rosszabb, mint amikor kiderül a főnökről, hogy ő nem főnök, onnantól kezdve a renitensek még renitensebbek lesznek, aki meg igazodni szeretne, az azt látja, hogy nincs hova. Érdemes ezt a kérdést talán újra vizsgálni vagy megvizsgáltatni, hiszen számos konfliktust korábban meg tudtak oldani az igazgatók, és ugyanazt a konfliktust egy évvel később nem, és ez rettenetes helyzeteket okozhatott.

Van még egy utolsó gondolat, engedjék meg, hogy ezzel zárjam ezt a bevezetőt, és ha kérdéseik vannak, akkor, kérem, tegyék meg, még a gólyatábor előtt. Körülbelül két éve azt látom, hogy van egy különleges gyökere ezeknek a konfliktusoknak. A rendszerváltás óta elfelejtettük feltenni magunknak azt a kérdést, hogy miért oktatunk. Nem azt, hogy hogyan, és nem azt, hogy mit, mert erről iszonyatosan élénk viták folytak a rendszerváltás óta, hanem azt, hogy ezt az egészet miért csináljuk. Ez egy filozófiainak tűnő kérdés, és hajlamosak is vagyunk elsiklani fölötte, vagy pláne megkérdezni, hogy miért kell a gyermeknek iskolába járni, hát mindenki járt iskolába, mindenkinek a szülei meg a nagyszülei is jártak, tehát ez olyan, mintha ezt nem kellene feltennünk. De az a baj, hogy egy olyan társadalmi alrendszerrel beszélünk, amely a második legnagyobb Magyarországon, csak a társadalombiztosításban vannak többen, ráadásul ez az egyetlen, amelyik kötelező. A tb-ből ki lehet maradni, az iskolából nem. Akkora nagy alrendszerrel van szó, amelyet az Alaptörvény szerint az állam köteles működtetni adóforintokból, olyan egy kicsit, mint az egészségügy, a kötelező jelleget tekintve, vagy mint a rendőrség.

Igen ám, de ha riportereket küldünk Budapest utcáira, hogy miért kell nekünk egészségügy, akkor azt fogják mondani, hogy azért, hogy gyógyítsanak meg bennünket. Ha megkérdezik, hogy de miért kell Magyarországnak rendőrség, akkor azt fogják mondani, hogy azért hogy kapja el a bűnözőket. De arra a kérdésre, hogy miért oktatunk, nagyon sokfajta válasz van. Mindenkinek van a fejében egy-egy mondat, de ezek nem konszenzusos mondatok, ebben nincs közmegegyezés, hogy ezt miért is akarjuk csinálni, pedig az 1200 milliárdot meghaladja az a pénz, amit az óvodától az egyetemig költünk. A személyi jövedelemadó nincs akkora. Ha nincs konszenzusos válaszunk, akkor innen látjuk, hogy hova vezethető vissza az a döntés, amikor az államférfiak és államnők ülnek az asztal körül és osztják az egyébként csökkenő pénzt. Az egészségügy mindig egy kicsit többet kap, mint az azt megelőző évben. A rendőrség mindig egy kicsit többet kap, mint az azt megelőző évben. Az oktatás mindig kevesebbet kap, mint az azt megelőző évben. Nincs, aki felháborodna, vagy nincs, aki számon kérne valamilyen konszenzust, mert nincs ilyen konszenzus a miértről.

Ráadásul ha összevetjük a többi alrendszerrel, az oktatás az, amelyik pulzálja magából a negatív üzeneteket. Érdemes meghallgatni a tanárokat, hogy beszélnek a gyerekekről: „Már nem bírok velük”. De hogy a tanárokról hogy szoktak beszélni szülők vagy gyerekek, az egyetemi szférában egészen jól látható, hogy idős professzorok azt mondják, hogy „Ezek a mai diákok, én tanítom meg őket írni, olvasni”. A diákok meg azt mondják: „Ezek a professzorok? Nem tartják meg az óráikat, ha meg megtartják, az meg még rosszabb”. Tehát mindenki löki ki magából a negatív üzeneteket. Így nem is csoda, ha cél nélkül vagy konszenzusos cél nélkül, tele negatív üzenetekkel mindig kevesebb jut erre a szférára, miközben valahol úgy

érezzük és meg-megfogalmazzuk, hogy milyen fontos ez a szféra. Én azt gondolom, hogy ha van számunkra különleges terv, a munkatársaim számára, 2015-ben mi megpróbálunk egy ilyen társadalmi párbeszédet a miértről elkezdni. Örülnék, ha ebben önök, akik a legkitűnőbb szakemberei a magyar oktatásnak, segítenének.

A finnek ezt megcsinálták 35 évvel ezelőtt. Elindítottak egy ilyen típusú párbeszédet. Arra voltak kíváncsiak, hogy milyenek legyünk mi, finnek 50 év múlva. Az oktatást tekintve nyolc oldalban összefoglalták, amit ők fontosnak tartottak. Ez Magyarországon biztos ezer oldal lenne. Két különleges mondatuk volt az oktatásra. Az egyik úgy hangzik, hogy a garázsokban és a sufnikban bütykölőket hozzuk be az iskolába, mert ezek nem hülyék, csak örültek. Ez a Nokia-korszak és a finn dizájn siker korszaka előtti időszak. De az a mondat, amire ma épül a világ legjobb oktatási rendszere, úgy hangzik, hogy nem hagyhatjuk meghalni a szüleinket és a nagyszüleinket anélkül, hogy megtanultuk volna tőlük, amit ők tudnak. Ott vannak az erőforrások mellettünk vagy mögöttünk, a hátunk mögött, csak ezeket mintha nem vennénk észre. Nem vagyunk finnek, kétségtelenül, sok mindenben nem vagyunk olyanok, de azt gondolom, egy ilyen párbeszédet érdemes lenne elindítani. Ha találnánk egy konszenzusos mondatot, amire oktatást építhetnénk, akkor - higgyék el nekem - fel lehet építeni rá felzárkóztató politikát például. Ha ma azt mondjuk egy cigány asszonynak, hogy a gyerekedet add ide, gyere, menjünk együtt, és ha visszakérdez, hogy miért, ti hova mentek, akkor nem nagyon tudunk mit mondani neki. Hogy a fogyatékossgal élő gyerekeket miért is neveljük, hova akarunk eljutni, azt akkor tudjuk húzni magunkkal, akkor tudunk igazából méltó nevelést, oktatást biztosítani nekik, ha tudjuk, hogy mi merre tartunk, vagy milyen cél az, amit megfogalmazzunk.

2013-ban év elején jutott először eszembe, hogy talán ez a konszenzusos válasziány visszavezethető nagyon sokféle konfliktus gyökerére, de meggyőződésem, hogy ha ilyen közös mondatokat találnánk Magyarországon, akkor nagyon sok konfliktus lezárható lenne ennek mentén. Nagyon sok politikai vitát másként lehetne rögzíteni, és nagyon sok pénzügyi vitát másként lehetne rögzíteni. Köszönöm szépen. Örömmel és tisztelettel várom a kérdéseiket.

ELNÖK: Köszönjük szépen biztos úrnak a beszámolót. A képviselőknek van lehetőségük a kérdéseiket feltenni. *(Jelzésre:)* Kucsák képviselő úr jelezte szólási szándékát.

Kérdések, hozzászólások

KUCSÁK LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Tisztelettel köszöntök mindenkit, a biztos urat is. Sokféle felvetés hangzott el. Én majd szeretnék hamarosan visszakanyarodni az írott jelentéshez, mert végül is ez az az anyag, aminek kapcsán össze tudtunk jönni.

Ha megengedik, még ezt megelőzően hadd fogalmazzak meg én is egy-két gondolatot. Tehát valóban kívánatos lenne, hogy legalább egyfajta konszenzusközeli állapot legyen az oktatás, nevelés ügyében is, mert szerintem is jobbára csehovi párhuzamos monológok jellemezték az elmúlt évtizedet ebben az ügyben is. Ehhez viszont az is szerencsés volna, hogy a szubjektív elemeket, amennyire lehet, próbáljuk kiemelni ebből a történetből, és az objektív elemekre helyezzük a hangsúlyt. Én is például éppen ezért arra reagálnék, ami a jelentésben van, istenigazában arra, amit jóllehet a biztos úr elmondott, de nem része ennek az elemzésnek, mint például a rendőr szerepvállalása és így tovább. Erről érdemes lenne diskurzust folytatnunk csakúgy, mint a gólyatábori történetekről. Én magam is voltam bátor ezt kezdeményezni és korábban egy napirend előttiben is erről megemlékezni, mert

tiszteletben tartva azt, hogy a biztos úr természetesen a miniszter úrnak tartozik beszámolni, ajánlásokat megfogalmazni, én azért keresni fogom az útját annak, hogy itt, ebben a körben is tudjunk erről szót váltani, mert nagyon fontos, meghatározó és megrázó élményt jelentő tünetekről értesülhetünk ennek kapcsán. Fontos lenne, hogy erről halljunk legalább, hogy körülbelül mikorra várható, hogy erről elkészül az a bizonyos jelentés, hogy akkor annak megfelelően tudjunk - nyilván együttműködve a kormányzattal - tovább lépni ebben az ügyben.

A konkrét anyaggal kapcsolatban az anyagban szerepel a következő gondolat. A köznevelési törvény diákok külső megjelenésével, öltözködésével kapcsolatos előírásainak alapja az, hogy a köznevelési intézmény köteles felügyeletet biztosítani a kiskorú tanulók felett, és ennek keretében óvnia kell azok testi épségét, egészségét, vigyázni kell értékeikre, gondoskodnia kell a tanulók erkölcsi védelméről. Ezt - néhány esetet kivéve - értelmezi is maga az anyag. Helyes-e tehát az az értelmezés, hogy a testi épséget veszélyeztető eszközt jogosan veszi el az iskola a gyerektől, és azt csak a szülőnek adhatja vissza? Ez az egyik kérdés. Ez egy helyes értelmezés-e? Mi van abban az esetben, amikor az a bizonyos eszköz fegyvernek minősülő eszközként aposztrofálható? Sajnos erre is gondolni kell nemcsak az utóbbi 1-2-3-4-5-6, hanem a korábbi esztendő tapasztalataiból is kiindulva. Abban az esetben, ha ez az értelmezés helyes, amit megfogalmaztam, akkor ez önmagában nem biztos, hogy elegendő, mert az intézmény ebben az esetben nem lehet biztos afelől, hogy a fegyvertartás jogos fegyvertartásnak minősül. Ebben az esetben van-e valami leírt eljárás mód arra vonatkozóan, hogy akkor mi legyen azzal a bizonyos fegyvernek minősülő tárggyal?

Még egy felvetést konkrétan engedjen meg! Milyen szabályozási jogosítványokat ad a tanulók erkölcsi védelme címén az öltözködéssel összefüggésben az iskoláknak a törvény? Itt utalhatunk arra, ami nem a köznevelés területén jelent meg mint érdekes téma, pro és kontra érveket felsorakoztató eset, a kaposvári felsőfokú oktatási intézményben történt dresszkódos eset. Ilyen szituációban a köznevelési intézményben mi az, ami egyértelmű jogosítványokat ad az intézmény számára? Számos dologról lehetne még szólni, és hangsúlyozom, a gólyatábori történetre is szeretném, ha az adott körben is vissza tudnánk térni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Pósán képviselő úr, parancsoljon!

DR. PÓSÁN LÁSZLÓ (Fidesz), a bizottság alelnöke: Szeretnék kérdezni. Ön beszélt az Immanuel Otthonról is, de ennek apropóján kicsit tágabb kitekintésben kérdeznék. Az olyan iskolákat, ahol mondjuk hallássérült gyerekek vannak, ha jól tudom, most alapvetően gyógypedagógiai kérdésként kezeljük. Ugyanakkor azt mondják az egészségügyi oldalról az orvosok, hogy a hallássérült gyerekeknek egy bizonyos százaléka - eltérő, hogy mennyit mondanak - ma már gyógyítható.

A kérdésem a következő: van-e valamiféle orvosi felülvizsgálata ezeknek az intézményeknek, hogy az olyan gyerekeket, akiket meg lehetne gyógyítani, kiemeljük ebből a körből, és egy még teljesebb életet lehessen nekik biztosítani?

A másik kérdésem az, hogy több általános iskolánál megfigyelhető az a gyakorlat, hol erőteljesebben, hol kevésbé, hogy kifejezetten a 6 osztályos gimnáziumba való továbbmenetellel összefüggésben igyekeznek a diákokat ettől elriasztani, erről lebeszélni, ezt valamilyen módon meggátolni. Én értem az iskola szempontját, mert nyilván az azonnal érint létszámot, osztályszervezést, és így tovább, de valahol ez a dolog még sincs rendjén. Találkoztak-e önök ilyennel a gyakorlatban? Szülőktől én magam hallottam már ilyet; kérdés, hogy önöknél panaszként jelent-e.

A következő kérdésem a felsőoktatásnál a felvételig vonatkozik. A felvételinél szükséges dokumentumokat ma alapvetően elektronikusan kell benyújtani. Hogyan és milyen módon lehet a dokumentumok hitelességét ellenőrizni? Mert akkor, amikor benyújtunk egy bizonyítványmásolatot vagy bármit scannelve, az a fajta eredetiségvizsgálat, ami korábban a manuális technikákkal még megoldható volt, ma elég kétséges. Tehát van-e erre valamiféle eljárási mód, vagy ezzel kapcsolatban volt-e bármikor panasszal összefüggő kérdés? Mert olyanról tudok, hogy nem érkeztek meg időben az anyagok, olyanról is, hogy a technika ördöge miatt amit az egyik oldalon elküldtek, a célzott helyre nem érkezett meg, ebből adódnak kellemetlen helyzetek, kalamajkák, de Murphy törvénykönyve alapján ami elromolhat, az el is romlik. Tehát a kérdésem az, hogy ilyen esetekben milyen jogorvoslati lehetőségek vannak.

Egyetlenegy záró megjegyzés, ha megengedik: a finneknek mindig szoktuk csodálni, de azért egy dolgot az igazság kedvéért tegyünk hozzá. Az utóbbi időben ott is arról panaszkodnak, hogy a rendszerükből durván 10 százalékban eltűnnek úgy gyerekek, hogy nem tudják, hogy mi van velük, tehát kiesnek az iskolarendszerből, magyarul ott sem fenéig tejföl az élet; csak ezt akartam mondani. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Hoffmann Rózsa, parancsoljon!

DR. HOFFMANN RÓZSA (KDNP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Én is üdvözlök mindenkit. Megszoktuk már, hogy 15 éve az oktatási jogok biztosa és hivatala nagyon jó szolgálatot tesz az iskolaügynek, mert jól tudja kezelni azokat a konfliktusokat, amelyek adódnak. Külön kiemelném azt a tudatosan vállalt módszerüket, hogy ahol konfliktus van, ott megpróbálják előbb a feleket megbékéltetni, és nem jogi útra terelni a dolgot. Megszoktuk Aáry-Tamás Lajos úrtól is, hogy ezt a beszámolót alaposan előkészíti, és jól tájékoztat bennünket.

Mindazonáltal a szóbeli kiegészítést hallgatva volt egy olyan érzésem, hogy kicsit egyoldalú, mert megfeledkeznek arról, vagy legalábbis nem tett arról említést, hogy milyen mintából vették az állításokat, és a közoktatás egész nagy rendszeréből hozzájuk nyilvánvalóan a kritikus esetek jutnak el. Ezért ha valaki idecsöppent volna a Holdról ebbe a terembe, és ezt a kiegészítést hallja, azt hiszem, rosszabb képet alkotna a köznevelés helyzetéről, mint amilyen valójában.

Mindjárt föltenném az alapvető kérdést, hogy miért oktatunk, jó lenne ezt tisztázni: meglátásom szerint a célt kiválóan rögzíti a köznevelési törvény. Nem tudom szó szerint idézni, de valahogy ez a cél, és ebben, azt hiszem, egyetértés is van: lehetőség szerint minden gyereket hozzásegíteni ahhoz, hogy az adottságainak, képességeinek megfelelően fejlődjön, hogy ki tudja magát teljesíteni, és felnőttként olyan életet tudjon élni, hogy önmaga és a köz javára cselekedjen. Lehet erről persze konferenciákat tartani, és, gondolom, sok szép előadást is hallhatnánk, de a cél azért eléggé világos, és a magyarországi 160 ezernyi pedagógus fejében is azért ez nagyjából tiszta, jóllehet vannak kritikus esetek, és most ezek azok, amelyek eljutnak a biztos úr hivatalához, de ez korántsem a jellemző és a többség.

Nem tudom, hogy mire alapozza a biztos úr azt, hogy az oktatás egy kicsit mindig kevesebbet kap, mint más ágazatok. Ez egy állandó vitává fajult az ellenzék és mi közöttünk, a költségvetés számai egyáltalán nem ezt igazolják, hogy kicsivel kevesebbet kap, hanem éppenséggel azt, hogy egy kicsivel többet kap, és ez az elmúlt években is így volt. *(Közbeszólások az ellenzék sorában.)* Ezt talán most ne nyissuk újra, mert nem a költségvetésről vitatkozunk, de ez a megállapítás így nem volt alátámasztva érvekkel, arra szeretnék csak rámutatni.

Azt mondta a biztos úr, hogy az iskolai agressziók száma nem nőtt, de nem is csökkent. Nagyon jó lenne azért pontos adatokat tudni. Valóban így van, hogy a KLIK

létrejötté óta az oktatást irányító miniszter és államtitkár adatokkal rendelkezik. Én a tavalyi tanévben követtem az agresszióra vagy a rendkívüli eseményekre vonatkozó adatokat, némi kis csökkenést mutattak, de a statisztikából az is kiderült, hogy az iskolai agresszióknak a zöme, ami 70 százalék fölötti, gyerekverekedésekből áll. Ne legyünk olyan naivak, a gyerekek mindig is verkedtek, évszázadok óta, és verkedni is fognak, tehát talán nem ártana finomítani ezeket a besorolásokat, de hangsúlyozom, nem növekedett, ugyanúgy, tehát én is ezt tapasztaltam, mint amit a biztos úr mondott, hanem stagnált, némiképpen pedig csökkent az agressziók száma. Ami viszont kiderült a tavalyi tanévben, hogy jelentős mértékben csökkentek azok az agresszív cselekmények, amikor a szülők támadtak rá pedagógusokra, akár ütlegetés, késelés vagy egyéb formában, ezért én megkockáztatom, hogy talán megindult az a tendencia, amelynek az a végső célja, hogy igenis az iskoláknak, a pedagógusoknak a tekintélyét növeljük a társadalom szemében. De ez is egy olyan terület, ahol egy megbántott szülőből megszokott dologgá válhat, vagy ha nem is természetes, de egy jelenség, hogy néha indulatosan szól az iskoláról; mindenesetre én úgy tapasztaltam, hogy ez a helyzet azért javult.

Azt a megállapítást, hogy az igazgató nem főnök az iskolában, sajnos nem tudom osztani. Elég régóta vagyok a szakmában, több mint három évtizede, mindig problémája volt az igazgatóknak az, hogy a nem megfelelő, a gyerekekkel helytelenül bánó, a szakmai munkáját nem megfelelően végző pedagógus ellen nem tudnak mit tenni, adott esetben alkalmatlan pedagógust nem tudnak elküldeni. Ez sosem volt igaz. Higgyék el, én 11 éven keresztül voltam igazgató, meg lehetett válni azoktól a pedagógusoktól, akik több havi vagy több évi ráhatás ellenére sem tették a dolgukat megfelelően, hiszen alkalmatlanság címén mindig fel lehetett mondani. Nekem volt néhány ilyen esetem, és büszke vagyok arra, hogy a 11 évi igazgatóságomat munkaügyi per nélkül tudtam végigcsinálni, de egy-két tanárt elküldtem közös megegyezéssel, akik nem mutatták annak jelét, hogy képesek változtatni a stílusukon. Inkább az igazgatóknak a bátorsága, a konfliktus nem vállalása lehet a dolog mögött, és ez a helyzet a KLIK beállításával sem változott, mert ugyan az iskolaigazgatóknak a kinevezési jogát az államtitkár gyakorolja, de az igazgatók osztják be a tanárokat munkára, és ha a KLIK felé ilyen jelzést tesznek, akkor ez a folyamat ugyanúgy végigvihető. De legyünk őszinték: ez a legmacerásabb dolog, amikor egy-egy pedagógusra rá kell bizonyítani, hogy ő nem megfelelően végzi a munkáját, de az igazgató a munkahelyi főnöke a tanárnak továbbra is, csak a kinevezés és a felmentés jogát nem ő gyakorolja. Én nem tudok olyan esetről, lehet, hogy volt, ha esetleg a biztos úr tud ilyen konkrétumot, ahol az igazgató kezdeményezte, akarta, és nem tudta megvalósítani, akkor alá van támasztva az az állítás, hogy nem főnöke a tanároknak, de itt sem árt azért azt néznünk, hogy 3000 vagy 5000 - attól függ, hogy hogyan vesszük az iskolát - iskola esetében hányszor fordul ez elő, és ha ilyen előfordul, akkor, azt hiszem, ezrelékeket fogunk kapni.

Tehát az általánosításoktól óvakodjunk, mert nekünk az objektív tényeken alapulva az igazat kell állítani, és az igazság a teljes igazság akkor, ha hozzátesszük azokat, amelyek pozitív oldalai is a közoktatásnak. Én is osztom Kucsák képviselő úrnak azt a véleményét, hogy a hallgatói önkormányzatok ügyével jó lenne foglalkozni. Tudom, hogy ez a jelentés a 2013-as évről szól, tehát az idén nyáron történt esetek még nem lehetnek benne, de az nem szerencsés, ha ilyen kirívó, az egész országot foglalkoztató esetek a bizottság elé igen nagy késéssel kerülnek valamilyen hivatali mechanizmus következtében, úgyhogy én ezt támogatom. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. A felszólalások sorrendjében ide írtam fel magamat, úgyhogy feltenném én is a kérdéseimet a biztos úrnak. Először is köszönjük szépen a bizottság nevében is a beszámolót, ami a szokásos magas színvonalú. Azt hiszem, ezt mindannyiunk nevében mondhatom, rendkívül alapos és részletes a tájékoztatás, amiket a beszámolóban szereplő ügyekben elénk tárt.

Olvastam benne, hogy a közétkeztetés vonatkozásában egy országos vizsgálatot kezdeményezett. Kérdezném, hogy ez a vizsgálat hol tart, mikor indul, mik a részletei, mit lehet erről tudni.

Másrésről a középiskolai felvétellel kapcsolatos rangsorolás esetében, az azonos pontszámot elért tanulók esetében a lakóhely szerinti különbségtétellel kapcsolatban egy igen érdekes problémára hívta fel a figyelmet, hogy ez diszkriminatív eseteket eredményezhet. Kérdezem, hogy ezzel kapcsolatban élt-e a miniszter úr felé javaslattal, ajánlással, hogy ezt változtassák meg, illetve van-e arra mód, hogy ezt megváltoztassák. Leírja, hogy az államtitkár úrhoz is fordult, és ő is gyakorlatilag elismerte, hogy ez ilyen esetekben előfordulhat.

Egy olyan problémára is szeretném ráirányítani a biztos úr figyelmét, illetve kérdezni, ami talán így konkrétan a beszámolóban nem szerepel, talán inkább idén volt probléma, ez pedig a határon túli magyar diákok magyarországi felsőoktatási intézményekbe történő jelentkezése. Bólogat biztos úr, akkor nem részletezném, de ott később kapják meg a bizonyítványt, mint ahogy Magyarországon jelentkezni tudnának. Emiatt szükségesnek tart-e jogszabály-módosítást, mert itt eléggé rugalmasan értelmezték ezeket a jogszabályokat.

Az iskolai agresszióval kapcsolatban én nagyon biztatnám a biztos urat arra, hogy egy ismételt vizsgálatot elkészítsenek. Nem tudom, hogy erre milyen plusz forrás áll rendelkezésre, vagy ezt hogyan oldják meg, de fontos lenne, hogy ugyanazzal a módszertannal, ahogyan a 2009-es vizsgálat történt, megtörténjen egy akár 2014-15-re vonatkozó vizsgálat, akkor talán teljesebb képet tudnánk kapni, hogy milyen változás van. Egyébként én azt sem tartom eredménynek, ha nincs változás. Szerintem az nagyon rossz, ha nincs változás. Egyértelmű csökkenést kellene elérnünk. Éppen biztos úr jelentéséből is kiderül, hogy elképesztően nagy számú gyereket érint ilyen-olyan esetben ez a probléma, tehát nyilván az is sok, ha egyetlen gyermeket bántalmaznak igazságtalanul, de hogy ez ilyen tömegesen fordul elő, ez rendkívül aggasztó.

Még egy kérdésem lenne. Éppen az oktatási jogok biztosára vonatkozó törvényi szabályozást említette az alakuló ülés után, amikor megkeresett engem, hogy a miniszter úrral tervezik, hogy ezt is áttekintik. Kérdezném, hogy ennek a munkái elindultak-e már, illetve milyen irányban mozdultak el, ha ez megtörtént. Ennyi kérdést szeretnék feltenni. *(Jelzésre:)* Iktoty alelnök úr, parancsoljon!

IKOTITY ISTVÁN (LMP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a szót. Nagyon köszönöm én is személy szerint a beszámolóját, különösképpen a beszámoló után ezt a szóbeli kiegészítést. Nagyon fontosnak és nagyon szükségszerűnek tartom azt a szemléletet, amivel efelé fordult, és ahogy felhívta a figyelmet ezekre a problémákra.

Nyilvánvalóan a kérdésemet, a konkrét kérdésemet mindjárt felteszem, csak előtte egy-két mondatot engedjenek meg. Természetesen nehéz lesz addig előrelépni, amíg a legalapvetőbb dolgokban nem születik meg a konszenzus. Látható az is a hozzászólásokból is természetesen, hogy márpedig abban sincs megegyezés, hogy egyáltalán miből tudnánk kiindulni. Az ellenzék azt állítja, hogy GDP-arányosan 5,8 százalékról - 2010 óta - 5,3-ra csökkent az oktatás támogatása. Természetesen az a kérdés, hogy ha valaki a Holdról érkezik, előtte megnéz-e egy kis

kormánypropagandát az M1-en, vagy pedig bemegy egy iskolába és ott tájékozódik, de nem szeretném méltatlanul elvinni ebbe az irányba ezt a beszélgetést, ami az ön meghallgatása.

Egészen konkrétan a kérdésem mindössze annyi, ami történt a tankönyvválasztások kapcsán, szűkített tankönyvlista került a pedagógusok elé. E szűkített tankönyvlista vajon csökkent-e a pedagógusok választási lehetőségét, jogát? Érkezett-e, érkeznek-e a pedagógusok felől erre vonatkozó megkeresések, merthogy nyilván látszik, hogy igen sok pedagógus a régi tankönyveket veszi elő még a pad alól, és azokat használja, illetve a szülők részéről érkezett-e ilyen irányú megkeresés konkrétan az új tankönyvekre, a szűkített tankönyvlistára vonatkozóan. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük. Vinnai Győző képviselő úr!

DR. VINNAI GYŐZŐ (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök asszony. Mielőtt feltenném a kérdést, én is szeretnék erről a társadalmi párbeszédéről néhány mondatot mondani és megköszönni az oktatási jogok biztosának, hogy szóba hozta ezt a kérdést. Ez nemcsak a politikusok kérdése, ahogy az előbb szólt képviselőtársam, hogy nem tudunk az alappontokban - most ő a költségvetést idézi, lehet, hogy a GDP nagyobb, lehet, hogy a forrás kevesebb lenne, de nem kevesebb, felhívnam a figyelmét, hogy a költségvetés fejezeti sorait kellene megnézni. Én például a felsőoktatást megnéztem: a felsőoktatásnak több pénze van, mint 2014-ben, hiszen most a '15-ös költségvetésről beszélünk. Ezt a zárójelet szeretném bezárni.

A társadalmi párbeszédre visszatérve, célokat csak úgy lehet kitűzni, és a köznevelési törvény - ahogy Hoffmann Rózsa mondta - célokat kitűz, mi, politikusok ezen vitatkozhatunk, hogy jó célok, vagy kevésbé jó célok, de akik benne vannak a rendszerben, az oktatási nagy alrendszerben, a tanárok, a diákok és a szülők, ez a három olyan része az alrendszernek, akik mindennap találkoznak ezzel, és mi, szülők valahogy úgy vagyunk ezzel, talán ezt jól mondta a nagy alrendszerrel az oktatási jogok biztosa, hogy mindennap van visszajelzése egy szülőnek, egy tanárnak, egy gyereknek, hogy hogyan működik az oktatás, és mi, szülők, akik a gyerekeinket odavisszük, a legféltebb kincsünket, a gyerekeinket bízunk szinte egész nap a tanárokkal, hogy ismeretet adjanak és mellette neveljenek. Ezekről lehet vitatkozni, hogy mennyi pénzből, milyen módszertannal, de az alapkérdés véleményem szerint, hogy miért oktatunk, honnan hová akarunk eljutni, és milyen társadalomformáló ereje van a szakmaiságon túl az oktatásnak. Ez egy fontos kérdés, amiről szerintem nemcsak a Kulturális bizottságnak - vagy nevezzük kulturális és oktatási bizottságnak - kell tárgyalnia, hanem mindennap azoknak akik ebben érintettek, a szereplői, résztvevői, elszenvedői, kinek hogy tetszik ez a mondat.

Még valamit a társadalmi szerepvállalásról. Egy kérdést szeretnék megfogalmazni, hiszen szomorúan hallottam, hogy egy országos projekt nem valósult meg az iskolai agresszió kapcsán. Viszont szubjektív az az érzésem, hogy sokkal kevesebbet hallok nemcsak az M1-en és más csatornákon is arról, hogy a szülők bemennek, önbíráskodnak, a szülő mondjuk megver egy tanárt vagy egy tanárnőt, vagy éppen önbíráskodik ott, míg az elmúlt években, 2008-2009, 2007 környékén sokkal több ilyen híradás volt. Persze feltehetően a médiának is lehet ebben szerepe. Az lenne a konkrét kérdésem, hogy az iskolai agresszióval kapcsolatban - ha már ilyen országos projekt nincs - milyen részprojektek vannak vagy részterületek. Erre épülhet egy nemzeti stratégia, és magam a finn rendszert valamilyen szinten ismerem, tényleg lesöpörték az asztalt évtizedekkel ezelőtt és megkérdezték, hogy merre menjenek, és ki tud ebben a közmegegyezésben vagy ebben a konszenzusos politikában hozzátenni ehhez az oktatáspolitikához. Erre lehet nemzeti stratégiát építeni.

A másik még az iskolai agresszió részkérdése, az összetétele ennek az iskolai agresszióknak, hiszen hallottuk Hoffmann Rózsa képviselő asszonytól, hogy a gyermekek közötti civakodás vagy verekedés teszi ki ennek nagy részét. Ezt magam is így gondolom, de nagyon fontos lenne tudni, hogy akkor a szülői agresszivitás vagy éppen a pedagógusi, mert ilyen is lehet a fellépés, amikor túlmegy egy határon, akkor ez milyen arányban jelenik meg.

Nagyon gyorsan befejezve, a felsőoktatásról is van egy kérdésem. A fogyatékosokról szó volt a szóbeli kiegészítőben. Az írásbeli anyagban olvastam, hogy több beadvány érkezett a fogyatékosok többletpontjával kapcsolatban, amit nem egészen tudnak a szülők. Mi a helyzet? Mit jelent ez a többlet? Hogyan jelennek meg az egyetemeken, a főiskolákon a fogyatékosokkal élők? Tudják-e ezt a többletpontot? Milyen módon kapcsolódnak be az oktatásba, vagyis a felvételi eljárási rendbe? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Hiller István, parancsoljon!

DR. HILLER ISTVÁN (MSZP): Tisztelt Biztos Úr! Tisztelt Bizottság! Én az elmúlt évek legalaposabb beszámolóját hallottam. Mivel nemcsak az oktatási jogok biztosának beszámolóit tekintve van összehasonlítási lehetőségünk, hanem ezt nyilván a biztos úr is tudja, hogy a bizottságban akár a korábbi ciklusban, akár most rendszeresen szerepelnek beszámolók a legkülönbözőbb, a bizottság hatáskörébe tartozó témakörökből, az a megközelítés, amelyet az oktatási biztos úrnak az írásos és szóbeli beszámolója hozott, számomra kétféle tapasztalatot eredményezett. Igenis van színvonal és színvonalbeli különbség. A politikusnak, a döntéshozónak pedig kell hogy meglegyen az a képessége, hogy ezt a színvonalat lássa a témától függetlenül. Ha egyszer a kultúrában látom, és a terveink szerint a sporttémában is lesz az elkövetkező fél évben beszámoló, és én ezt nagyon helyeslem, most pedig az oktatási jogok biztosja számol be, kell hogy tudjunk összehasonlítani, miközben a beszámoló témája más. Döntéseket hozunk nap mint nap. Szavazunk, törvényeket alkotunk, következésképpen nemcsak a beszámoló témája, hanem annak színvonala is le kell hogy üledpedjen egy döntéshozóba. Ami a hivatal beszámolója, hiszen ez nem egy személy beszámolója, csak egy személy adja elő, azt a legszínvonalasabbnak tartom, amit én az elmúlt időszakban hallottam. A tisztelt kormánypárti képviselőknek meg nem kell tartani attól, hogy ez a hivatal az önök kormányát veszélyezteti, nem is ellenzéki hivatal, nem is kormánypárti hivatal, a mindenkor kormány idején mondja a véleményét. Nekünk is voltak konfliktusaink, és volt együttműködési alapunk. Volt egy együttműködési alapunk.

A másik tapasztalat az, ami nehezen reprodukálható Magyarországon, az, hogy valaki másfél évtizeden keresztül folyamatosan a legkülönbözőbb kormányok mellett talán egy hónap kitérővel képes ugyanazt a témát áttekinteni, vizsgálni. Ez másfajta tapasztalat, mint egy politikai ciklus négyéves tapasztalata. Egymásra halmozódnak dolgok, és ezek bizony egyfajta minőséget eredményeznek, nem ellenzéki és nem kormánypárti megközelítés, ugyanakkor el kell mondani, hogy a hivatal és ezen belül a biztos úr mégiscsak a magyar oktatásügy legrégebben, folyamatosan hivatalban lévő „darabja”, és akkor ennek bizony kell hogy lássuk az előnyét és azt a fajta véleményalkotási készséget, amit nem egyszerűen könyvekből, beszámolókból, hanem a másfél évtized napi tapasztalataiból ad. A finn példa, amiről nem gondolom, hogy vitát kellene nyitnunk, valóban előnyei és hátrányai, de azért ne tagadjuk, hogy inkább előnyei vannak, az nem önmagában a legszűkebb értelemben vett oktatáspolitikai korszerűsítés volt. Az egy nagyon nagy társadalmi átalakítás volt, ami az oktatáson keresztül valósult meg, messze nemcsak a gyerekeket, a pedagógusokat,

az intézményrendszert érintette, hanem a finnek a finnekről akartak jobb véleményt és jobb képet alkotni.

Az előbb említett cég, a Nokia a korábbiakban gumicsizmagyártással foglalkozott, és úgy gondolta, hogy az irány mégiscsak más. De hogy egy másik ország szintén sikeres példáját mondjam, ami csak azért érdekes, mert igenis kell ezekről egy ilyen nem konkrét törvényjavaslat apropóján beszélni, amikor két rádiószerelő összeállt, és úgy gondolta, hogy a saját technikai tudását az oktatásban is kamatoztatja. A két japán ember egyikének a nevében a „so” szótag volt, a másik nevében a „ny” szótag volt, és ahogy összeálltak, ebből lett a Sony, amely az egyik legjelentősebb, az innovációba, az oktatásba is forgató világcég. Egy garázsban szereltek rádiókat.

Ami a beszámoló számomra legfontosabb részével foglalkozik, ha megengedi a biztos úr, nem kérdést tennék fel, mert némiképpen álságosnak tartanám, de a véleményemet el akarom mondani. A 2009-es vizsgálat az iskolai agresszióval kapcsolatban egy együttműködés volt. Az együttműködésnek egyébként nem túlságosan bonyolult a mechanizmusa. Az oktatási jogok biztosa és hivatala végzett egy szakmai és szervezőmunkát, az oktatásért felelős miniszter pedig biztosította a pénzt. Nem nagyon kell egyébként mást. Talán 10 millió forint vagy valami hasonló nagyságrend, tehát itt ne milliárdokra gondoljanak. Ennek a vizsgálatnak akkor lett volna hosszú távon értelme, ha a szakma által meghatározott időközönként hasonló mélységben összehasonlítási alapot biztosító statisztikai és tapasztalati adatok állnak vagy álltak volna rendelkezésre.

Hadd ne hozzam a hollandok példáját, akik 1962 óta csinálják ezt vagy a szomszédban az osztrákokét! Ők is valamikor elkezdtek. Ezek nem költségvetési tételek. Nem mindenki akarta, hogy ez folytatódjon. Ez az igazság. De egész egyszerűen ki kell mondani, ez nem egy financiaális döntés, 10 millió forintról dönteni. Az a miniszter, aki nem tud 10 millió forintot előállítani a saját költségvetéséből, az azonnal mondjon le. Itt más szándék volt, történetesen az a szándék vagy talán figyelmetlenség, hogy ez ne folytatódjék. Pedig mégiscsak arról van szó, hogy nekünk, elsősorban nekünk, döntéshozóknak, a mindenkori kormányon levőknek inkább, a mindenkori ellenzékben levőknek is, ha nem is olyan mértékben, amikor jön egy látványos, tragikus vagy borzalmas hír, akkor szembesítenek minket helyesen a közvélemény formálói és a média például iskolai erőszak ügyében. Akkor van egy olyan hullám, amikor a politikai sajtótól a bulvársajtóig mindenki ezt címlapon hozza, pedig a folyamat egészét akkor is kell látni, vizsgálni és tenni ellene, amikor nem írnak róla a napi sajtóban egy szót sem, csak éppenséggel ehhez az a folyamatosság kell, amit nem lehet másként, mint hasonló vizsgálatokkal, a vizsgálatok tapasztalatösszegzésével és valóban meglehetősen minimális anyagi ráfordítással. Úgyhogy én azért nem akarom mondani, hogy kérni meg biztatni, mert ellenzéki vagyok, és nem akarok magának rosszat.

Azt a felvetést szeretném a tisztelt kormánypárti képviselőknek mondani és javasolni talán így, és akkor teljesen mindegy, hogy a javaslattétel mögött kinek a neve szerepel, ez érdektelen, hogy arra, hogy ilyen vizsgálat, aminek megvan a módszere, tudják, hogy hogyan kell csinálni, nem kell már metodikailag megint kikutatni, még csak nagy összehasonlítások sem kellene, készen vannak vele, tudják, hogy mit kell tenni. Tessék már megteremteni ebben az egyébként - mint hallottuk - a költségvetés szempontjából az oktatás számára remek és dúskáló évben azt a 10 millió forintot biztosítani, hogy meg tudják csinálni azt, amit folytatni érdemes. Ha ennyit hozott a bizottság számára a mai beszámoló, akkor már előbbre vagyunk. Szerintem nem ennyit, és azt még egyszer köszönöm, hogy ilyen színvonalon megtette, mert egy éves beszámoló igenis mindig kell hogy alkalmat adjon, de nemcsak az adott tárgyév

január 1-jétől december 31-ig terjedő 365 nap bemutatására, hanem egy folyamat felvázolására.

ELNÖK: Köszönjük. Van-e más hozzászólás? *(Jelzésre:)* Szabó Szabolcs, parancsoljon!

SZABÓ SZABOLCS (független): Köszönöm a szót. Természetesen én is szeretném megköszönni biztos úrnak a beszámolót. Átolvasgattam, és tényleg magát a beszámolót és a szóbeli kiegészítést is abszolút alaposnak és jónak tartom. Nekem személy szerint ez azért is fontos, mert én alapvetően a felsőoktatásból jövök, és értelemszerűen csak így a köznevelésben dolgozó pedagógus kollégákkal, a területet ismerő kutatókkal beszélgetve kezdtem el megismerni azt a területet, és különböző ilyen konferenciákra, beszélgetésekre járva hallottam, gyűjtöttem a tapasztalatokat. Ugyanazok csapódtak le abból, amit a biztos úr is mondott, de mindig van vagy volt az emberben egy ilyen kétség, hogy lehet, hogy valamilyen szinten ez egy ilyen kiválasztott csoport, akivel én beszéltem, és esetleg nem tökéletes, teljes az az információ, amit mondanak, de ahogy így haladok előre, mindenhol pont ugyanezeket hallom. Tehát engem egyértelműen helyrerázott most már végképp az, amit a biztos úr mondott, hogy miként is néz ki jelen pillanatban, 2014-ben a köznevelés állapota.

Az is egy ilyen fontos tapasztalat, és ebben is abszolút egyetértek, hogy itt biztos, hogy egy széles körű konszenzusra kellene törekedni, és valóban nem a politikai pártokról van szó, ahogy Vinnai Győző mondta, tehát nem csak és kizárólag nekünk kellene megállapodni, hanem ennél sokkal szélesebb körben. Sajnos ez maradt el, és ebből adódik az, hogy ha megnézzük, mindenki zavarban van jelen pillanatban, mert nem igazából érti, hogy mi miért történik. Innentől kezdve van egy hihetetlen nagy bizonytalanság, félelem a rendszerben. Akárhány szülővel, akárhány pedagógussal, akárhány intézményvezetővel beszélek, mindenhol ez süt át. Nyilván az meg ténykérdés, és ilyenkor ez mindig visszarángatja a vitát egy alacsonyabb szintre, amikor mondjuk Hoffmann Rózsa azt mondja, hogy az intézményvezetők jogköre nem csorbult. Hát dehogynem! Ez egy alap ténykérdés. Sajnálatos módon az intézményvezetőnek nincs érdemi ráhatása arra, hogy mi történik a saját intézményében, miközben a pedagógiai munka színvonaláért meg ő lenne a felelős. De ez csak egy ilyen nagyon apró részletkérdés, ami rávilágít arra, hogy érdemes lenne ezen a téren egy sokkal alaposabb és szélesebb körű konzultációt folytatni. Mondom, nem azt várom ennyiben én sem, hogy velem konzultáljon a kormány feltétlenül, hanem hogy mindenkivel. Valóban, ahogy itt elhangzott, a szülők és a diákok nagyon fontosak és a szakszervezetek is természetesen. Részben ezért is érdekes, amit mondjuk a pedagógus kar létrehozásával generáltak, hogy gyakorlatilag saját tárgyaló partnert hoztak létre, ami nyilván a problémák megoldásának egyfajta, nem is tudom, ilyen elkenése, szóval hogy nem abba az irányba mutat, hogy ezzel lehetne megoldani ezt a konszenzushiányt. Úgyhogy én mindenféleképpen szintén erre bátorítanám a kormánypárti képviselőket.

Kérdésként pedig azt tenném fel a biztos úrnak, hogy a személyi és technikai háttere a munkájának mennyire biztosított, az rendben van-e, ha erről esetleg valamit tudna mondani, hogy egészen pontosan ezzel kapcsolatban mi az álláspontja. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Van-e más hozzászólási szándék? *(Nincs jelentkező.)* Ha nincs, megadom a biztos úrnak a szót, hogy a felvetésekre reagáljon, a kérdésekre válaszoljon. Parancsoljon!

Válaszok

AÁRY-TAMÁS LAJOS oktatási jogok biztosa: Köszönöm szépen. Ha megengedik, a külön kérdések előtt a gólyatáboros vizsgálatról engedjenek meg egy rövid tájékoztatást, azt, amit ebben a kérdéskörben meg tudok tenni. Nem bürokratikus vagy hivatali mechanizmus lassítja ezt az ügyet. Hetvenkét felsőoktatási intézmény minden karáról, minden vezetőjétől, minden hallgatói önkormányzattól begyűjtöttük az adatokat. Nagy panaszmennyiséget kaptunk. Mivel ez nem kizárólag magyar ügy, tehát olyan ügyről van szó, hogy itt most a nemi erőszakról beszélek, egy campuson vagy egy egyetemi foglalkozáson, ami az Egyesült Államokban és Nyugat-Európában is előfordult, emellett egy nyugat-európai kitekintést is beemeltünk, merthogy nem a magunk kis keretei között kell ezt a kérdést vizsgálni.

Minden felsőoktatási intézmény válaszolt, minden hallgatói önkormányzat válaszolt. Kétségtelenül a rektori, illetve a HÖK-elnöki válaszok enyhén szólva szépítenek. Kétségtelenül a maguk szempontjából az ügy kellemesebb oldalát mutatták be. Szándékosan egyébként rákérdeztem azokra a jó gyakorlatokra, amelyeket megosztanak másokkal. Ez volt a legbővebb minden levélben, de kétségtelenül a hozzánk érkezett panaszokat rá kellett vetíteni az egyetemi kari válaszokra. Nem akarom azt mondani, hogy ez egy hihetetlenül és elbírhatatlanul nagy munka, de rögtön a végével hadd kezdjem: öten vagyunk, ebben benne van a titkárnőm, én és három jogász. Ebből az egyik jogász itt van velem, Szirmai Ágnes, ő a helyettesi feladatokat is ellátja, amikor én kiteszem a lábam a hivatalból, 35-40 ezer kilométert szoktam autózni Magyarországon. Tehát én nagyon sok iskolában ott vagyok, nagyon sok rendezvényen, nagyon sok tanárral, nagyon sok diákkal találkozom, szülőkkel, polgármesterekkel természetesen. Csak azt akarom mondani, hogy ez a kicsi csapat végzi ezt a munkát, nincs se pénzügyi forrás, se egyéb mellette.

A vizsgálat mikor leszünk kész? Gyakorlatilag készen van. A formába öntés van hátra. Engedjék meg, 15 éve mindig a miniszternek számolok be, és neki fogalmazom meg az ajánlást, ebben az esetben sem tennék másként, még akkor is, ha értelemszerűen a fölfokozott várakozás ebben az esetben érthető. Ahhoz viszont ragaszkodom, hogy azt a munkát, amit elvégzek, alaposan végezzem el, függetlenül attól - higgyék el, nagyon sokan nyomást helyeznek rám, hogy mikor jövök már ki. Ha az újságírók e-mailjeit kinyomtatnám ez ügyben, akkor egy komoly dossziét megtöltene. Értem és elfogadom az ő oldalukról ezt a szempontot, de Balog miniszter úrral, vagy közösen, vagy egyedül, ezt még nem döntöttük el természetesen, de amíg ő nem látta, addig másnak nem adom oda.

Azt gondolom, hogy egy különleges vizsgálat nagyon sok mindenre kiterjed. Bemutatja, hogy a magyar felsőoktatási rendszer e tekintetben is nagyon sokszínű, nagyon sokféle megoldás van. Vannak jó megoldások, és vannak rettenetes megoldások. Annyit hadd mondjak el, hogy egy fiatal gyakornok kolléga elkísért engem, és hát szétnézett az interneten. Ezt bárki megteheti, ehhez nem kell még hivatal sem, hogy megtegye. Ha bárki beüti a Google-ba azt a szót, hogy „gólyatábor” és a képeket keresi, akkor ilyen százezres nagyságrendben fog találni, és az abból adódó kép kétségtelenül leírható, és ezt meg is tesszük ebben az ügyben.

Több elemből áll a vizsgálat. Az én tervem az, hogy egy különleges tükröt tartsunk magunk elé. Ezt úgy értem, hogy a felsőoktatás elé és a döntéshozók elé és a felsőoktatást használók elé. Én azt remélem, hogy egy olyan párbeszéd indulhat el a tükörben látott kép nyomán, ami párbeszéd végén majd azt tudjuk mondani a ponthúzás előtt a szülőknak, hogy mi nagyon sok mindent tettünk annak érdekében, hogy a gyerekek nyugodtan jöjjenek az egyetemekre, változtattunk azon, amin változtatni kell, ami jó, azt megtartottuk, vagy egymástól tanultunk. Tehát üzenünk kell a szülőknak és a fiataloknak, hogy itt látjuk, tudjuk, hogy mi történt, és nagyon

sok mindent teszünk annak érdekében, hogy ez megváltozzon. Hogy mit, az értelemszerűen sok mindenkin múlik.

A gólyatáborról körülbelül ennyit. Ahogy készen van a vizsgálat, én önöket azonnal értesítem. El is fogom küldeni, ugyanúgy elektronikus formában ezt meg fogják kapni, és amikor jónak látják, hogy ebben a körben és velem, akkor szívesen állok rendelkezésre a részleteket érintően is.

A kérdésekre megpróbálok minél gyorsabban válaszolni, hogy ne raboljam az önök idejét. Az öltözködéssel kapcsolatban azt kérdezi, hogy vajon helyesen értelmezi azt, hogy vannak eszközök, amelyek elvehetőek a gyerektől, ha a diák saját testi épségét vagy másokét veszélyezteti, a biztonságát. Természetesen. Mi abból indulunk ki, hogy az önrendelkezéshez való jog lehetővé teszi, hogy az ember megpróbáljon mondjuk szép lenni az iskolában, vagy tetszeni a másoknak. Számos módja van annak, hogy az iskolában ezt meg lehessen tenni. Amikor elkezdtem a munkámat, akkor ez a holdjáró cipő - trágyataposónak is hívták - volt a lányoknál a divat, aztán a top jelent meg, majd a tanga lógott ki a nadrágból és a szoknyából. Ezt szépen le tudom írni, hogy a tizenöt év alatt a divat hogyan változott. Azt gondolom, hogy önmagában ezzel nincs baj, de mint minden ízlésbeli kérdésnél, akkor szokott gond lenni, ha ezt - bár még megmarad az ízlés határain belül -, tehát a szép és csúnya kérdését átfordítják jogira, és kiküldenek valakit, mert szerinte nem szép vagy nem így illik öltözködni. Ekkor én fel tudok lépni, és tudom segíteni a diákokat. Nem minden tanár öltözködik ízlésesen, és nem minden diák ízléstelen, és fordítva. A másik baj az szokott lenni, hogy sokan azt gondolják, és itt tanárokat igyekszek helyzetbe hozni, hogy ezek korlátozhatatlan jogok, hogy akkor bármit fel lehet venni, és bármit meg lehet mutatni. Nem! Nincsenek korlátozhatatlan jogok. Ha egy lánynak 8 piercingje van a szemöldökén - ma már kevésbé divat, de öt évvel ezelőtt nagy divat volt -, akkor hiába hivatkozik az önrendelkezési jogára testnevelés órán, ha letépik a fél arcát, miközben kézilabdázik. Ha a testnevelő tanár azt mondja, hogy tessék kivenni onnan, akkor azt teljesen rendben lévően mondja, és nincs az a jogszabály, amit ő sértene. Egy szakácstanuló egy egyszerű gyűrűt nem hagyhat az ujján, mert belesüti a kenyérbe, és valaki meghal. Az egészségvédelmi szabályok korlátozzák az önrendelkezési jogát. Érdemes ezeket ismerni vagy ezeket a korlátokat ismerni, és akkor onnantól kezdve el tudnak járni a tanárok. A fegyver esetén mi a teendő? Azt gondolom, hogy ha fegyverrel találkoznak, nem kell itt leírni valamifajta eljárást, hanem azonnal hívni kell a rendőroket. Itt mese nincs, itt nem szabad valamifajta belső szmsz-t vagy paragrafuserdőt írni arról, hogy mi a teendő, ha fegyver van. Mindenki leáll, senki nem tesz semmit, és addig nem is tesz semmit, amíg a rendőr nem jön ki. A lehető legjobb megoldás ezt tenni, és azt gondolom, hogy ez a legüdvözítőbb eljárás ilyen esetben.

Hogy milyen jogosítványai vannak az öltözködést tekintve az iskolának, idejön a kaposvári dresszkód kérdése is, azt gondolom, a legjobb eszköz az iskolában mindig a nevelés. Lehet beszélni arról, hogy mi az ízléses, mi az ízléstelen, mi a helyes, mi a helytelen, mi az egészséges, mi az egészségtelen. Számos vita folytatható erről, de ezek nem lezárandó viták azonnal. Találkoztam egy rasztahajú fiúval egy ilyen diákrendezvényen, aki azt mondta nekem, hogy már nagyon elege van, hogy az összes tanár rászállt a csavart hajára. Azt mondta, hogy ő be fogja bizonyítani, hogy ő így megy nyugdíjba. Azt kérdeztem tőle, hogy mi szeretne lenni. Azt mondta, hogy ügyvéd. Debreceni volt a fiatalember. Elküldtem őt olyan ügyvédi irodába, amelyeket én ismertem. Mondtam, hogy menjen el, és kérdezze meg, hogy felvennék-e ha elvégzi az egyetemet. Visszahívott egy hónap múlva, és azt mondta, hogy elment mind az öt ügyvédi irodába, nagyon kedvesen fogadták, azt mondták, hogy ha jó rendű lesz a diplomája, akkor jöhet is ide jelöltnek, csak vágja le a haját. (*Derültség.*) Onnantól

kezdve ez már nem iskolai probléma. Ha ügyvéd akar lenni, akkor le fogja vágni a rasztahaját. Ha így akar nyugdíjba menni, akkor elmegy pincérnek valahova, és akkor nem ügyvéd lesz. De magyar órán levágtatni a haját, annak még nincs feltétlenül értelme. Én azt gondolom, hogy arra a kérdésre, hogy milyen jogosítványai vannak a tanárnak, hát a pedagógia tarsolyában lévő sok-sok lehetőség arról, hogy a diákokkal beszéljenek.

Még egyet az öltözködésről. Volt egy ilyen vita. Egy iskolaigazgató ki akart tiltani egy gyereket az iskolából, merthogy feltett egy baseball sapkát, amin Nagy-Magyarország jelvénye volt ráhímezve, és azt mondta, hogy ő nem is hajlandó beszélgetni ezzel a gyerekekkel, a szüleivel, neki nincs idege a náccal tárgyalni, úgyhogy ez a gyerek többet ne jöjjön iskolába. Kiderült, hogy a gyerek édesapja Keszthelyen volt egy üzleti úton, és ott árultak sapkákat, és vett egyet a fiának. Az iskolaigazgatóval találkoztam, ő nagyon megmakacsolta magát, és azt mondta, hogy hiába ülök le vele tárgyalni, mert ő nem enged ebből. Csak arra kértem, hogy ne jogászodjunk. Azt mondta, hogy önkényuralmi jelkép van a sapkán. De annyit azért jogászodjunk, hogy ez nem az. Innentől kezdve mondtam, hogy mit is tilt ki az iskolából? A baseball sapka az amerikai kultúra egyik emblematikus ruhadarabja, Kínában hímezték rá az árpádsávós Nagy-Magyarországot az angyalokkal. Akkor mi az, amit kitiltunk? Megszégyellte magát akkor a tanár. Szerintem ne jelentsen olyat ki, hogy valamelyik gyerekekkel nem beszél, nincs rá ideje, ne rakja skatulyába a gyereket, mert nem náci. Az lesz, ha kilökjük a rendszerből. A pedagógia egy ilyen eszköz.

Pósán képviselő úr kérdésére, a hallássérült gyerekeké egy egészen különleges világ. Én ezt a világot azért ismerem egy kicsit jobban az általánosnál, mert a Református Szeretetszolgálat önkénteseként pont a siket gyerekeket igyekszem segíteni a Kárpát-medencében, Kolozsváron, Szabadkán, Debrecenben, Kaposváron és Vácott. Ez egy külön világ. Van egy különleges siket identitás, ami különbözik sok más fogyatékos identitástól. Van egy egészen különleges politikai helyzet, hogy Magyarországon az alaptörvényünkbe bekerült a jelnyelv, szerintem rendben van, jogvédőként ezt maximálisan tiszteletben tartom, és örülök neki. Én magam segítettem ezt a folyamatot. Igen ám, de az orvosok elmondják, hogy az orvostudomány fejlődésének hála, exponenciálisan javul a beépített implantátumok minősége, és nagyon kicsi korban nagyon nagy biztonsággal elvégezhető ez a műtét. Igen ám, csak akkor a két siket szülő fel kell hogy adja a saját identitását, amikor a kis siket gyereket odaadja, hogy megműtsék. Ez lelkileg nem egy egyszerű helyzet. Kiengedik egy olyan világba, ahova ők nem tudnak utánanyúlni a saját gyerekeknek. Mi, hallók azt mondjuk, hogy éljen minél teljesebb vagy „normálisabb” életet, de számukra az a normális élet.

Nagy konfliktusok vannak ebben a világban. Nem olyan egyszerű igazságot tenni, nincsenek olyan jogelvek, amelyek mentén egyértelműen ide vagy oda el lehet dönteni a kérdést. Különösen úgy nem, hogy ha én a cochleáris implantátumot akarom reklámozni, akkor biztos, hogy az lenne a vád, hogy én az ő gyáraiknak dolgozom vagy kapom az eszközt. Csak figyelem ezt a világot, igyekszem minél többet megismerni. Azt gondolom, hogy sokat kell megint erről beszélni, hogy ezt lássuk jól, értelmesen, segítsünk siket társainknak is, hogy attól, hogy a gyerek esetleg kikerül, az identitását nem kell feltétlenül feladnia. Meg kell ismernünk a siket identitást, ami - mondom - egy egészen különleges világ, és figyelniük kell ezt a folyamatot, meg kell nézni, hogy majd melyik támogatandó. Szerintem a technika fejlődése ezt egyébként el fogja dönteni. Megállíthatatlannak tűnik, ahogy én most az infotechnológia fejlődését figyelem, de ezt a folyamatot nem kívánom befolyásolni.

Hogy elriasztják a gyerekeket a hatosztályos gimnáziumból, a jelenségről tudunk. Számos esetben találkozunk ezzel, jelzik nekünk. Nagyon nehéz bizonyítani.

Ezt általában úgy csinálják, hogy nehéz bizonyítani, úgyhogy ebből vizsgálatunk nagyon kevés van. Azt szoktam mondani a szülőknek, hogy minden ilyen ügyszó kell egyfajta civil kurázi. Döntse el, hogy mi a fontos számára: az, hogy a gyerek megpróbálja a felvételit, az fontos, még akkor is, ha csúnya szemmel néznek rá, akkor tegye ezt. Ha megijed ettől, és nem érzi olyan fontosnak, akkor ezt ne tegye, döntsön ő ebben a helyzetben. Itt egy strukturális problémáról van szó. Azt gondolom, hogy a másik szinten kellene beszélni. Érthető az iskoláknak az az álláspontja, hogy így a legjobbaktól megszabadulnak, és egy más minőségű 7. és 8. osztállyal kell majd nekik dolgozniuk. A rendszer egészére vonatkozóan érdemes ezt vizsgálni, kitalálni, megnézni, hogy mi a jó, mi a rossz. Ha itt nagyon alul kezdünk el megvédeni gyerekeket az éppen fenyegető tanároktól, akkor ez olyan, mintha nem látnánk a fától az erdőt.

Az elektronikus felvétel kapcsán, megmondom őszintén, nem találkoztam azzal, hogy valaki másnak a nevében felvételizett volna. Elképzelhető, hogy van ilyen. A teljes folyamatot kevésbé ismerem, de úgy tudom, hogy az OM-azonosító ma már bekerül a diák mellé, tehát elvileg az OM-azonosító és a beküldött bizonyítványlapok, illetve érettségi példányok összekapcsolásából igen nagy valószínűséggel megállapítható, hogy az érintett küldte-e be. Akkor szoktak visszaélések történni, ha valaki előnyt szerez abból, ha valamit csinál, de ilyenkor ez nem releváns, vagy nem történik meg. Meg fogom kérdezni az Oktatási Hivataltól, hogy találkoztak-e ilyenekkel. Ha igen, akkor valószínűleg inkább elgépelés miatt összeütközés volt az OM-azonosító és másnak az adatai között. A jelenséggel mint olyannal nem találkoztam.

Hoffmann Rózsa álláspontját ismerem, elfogadom. Közöttünk jó a viszony. Mi egy könyvön dolgoztunk 2000-ben együtt. Közöttünk emberileg nincs vita. Néhány dolgot másként látunk. Nem tett fel kérdést nekem. Mindig tiszteltem az álláspontját. Annyit arról, hogy milyen mintából vettük, amit mondunk: kizárólag abból, ami hozzánk érkezett. Ez ebből a szempontból teljes minta. Tavaly 1678 ügyet kaptunk. Ez így csapódik hozzá a korábbi 18 ezerhez, tehát közelít a 20 ezerhez a hozzánk érkezett panaszok száma és abból, amit említettem, a 35 ezer kilométer megtétele közben a párbeszédetek természetesen, de hogy ez nem teljes, ezzel egyetértek. Azzal is egyetértek, hogy kétségtelenül az oktatásnak egy különleges szegmensét, megvilágítását, optikáját látom elsősorban.

Elnök asszony, a közétkeztetési vizsgálatunk befejeződött ugyan, de akkor derült ki, hogy a tárca egy egészen új közoktatási rendeletervbe, illetve logikába helyezné be ezt az egész kérdéskört, úgyhogy a mi vizsgálatunkat én átadtam Novák Katalin államtitkár asszonynak. Azt gondolom, nem az a kérdés, hogy én milyen okos vagyok és milyen szépeket mondok, hanem az a kérdés, hogy tudjuk-e orvosolni a területen lévő anomáliákat, és ezt be tudjuk-e rendezni egy olyan keretbe, amin a tárca gondolkodik. Tizenhat óráig bent vannak a gyerekek, tehát enni kell adni nekik, közétkeztetést kell szervezni, egymásra tevődő nagy rendszerekről van szó, és hogy én egy ilyen emberi jogi megközelítést is adok a dolognak, azt gondolom, az tudja segíteni azt, hogy a magyar közétkeztetés legyen értelmes vagy normális. Egy kispesti ügyből indult az egész, és úgy terebélyesedett kétségtelenül a Nébih bevonásával, de a vizsgálati eredményeket odaadtam. Nem az a fontos, hogy én tartsak egy sajtótájékoztatót, hanem hogy a magyar közétkeztetés működjön jól.

A konkrét ügyre vonatkozóan, amire rákérdezett, hogy azonos pontszám esetén a lakhely az, ami számít, megfogalmaztunk jogalkotási javaslatot ezzel kapcsolatban. Az államtitkár úr elfogadta. Eljátszottunk néhány játékot. Voltak panaszok is, de eljátszottunk néhány játékot, hogy mi történik, akkor, ha kizárólag a lakóhely számít azonos pontszám esetén. Debreceni volt az ügy. Ez azt jelenti, hogy egy debreceni gyerek, akinek ott van a lakcíme, ezért nagyon könnyen bekerül egy iskolába, de

Debrecen vonzaskörzetéből egy gimnazista nem kerülhet be csak azért, mert ő nem debreceni. Azt kértem, hogy ezt gondoljuk végig. Elfogadták, hogy ez diszkriminatív lehet. A jogalkotási javaslatomat elfogadták, és azóta volt egy-két módosítás, nem volt benne. Én igyekszem számon kérni rajtuk, hogy mikor kerül bele.

A határon túli diákok esetében Kárpátalja és Románia egyszerre jelentkeztet problémaként az idén. Kárpátalján az ön által is említett kérdéskör volt az, hogy máskor adják ki az érettségit, mint ahogy Magyarországon, ezért ha a magyar hatóságok nem körültekintőek, akkor igazából ki lehetne zárni mindenkit, aki Kárpátaljáról érkezik. Nem lehet jogszabályi szinten rendezni. Nem lehet egy ficakot létrehozni Kárpátalja vagy Ukrajna számára, de én azt látom, hogy az Oktatási Hivatal ezt a helyzetet korrekt módon kezeli. Valamikor kommunikációs hibák vannak, mert ez tud bonyodalmat okozni, de eddig a közvetítésünkkel majdnem minden ügyet sikerült rendezni.

A PhD-sek ek esetében egy kicsit nehezebb a helyzet, de eddig a hozzánk került ügyeket tudtuk rendezni. Románia pedig attól volt különleges, hogy az idén a diplomák kiadása előtt a Legfőbb Ügyészség szolt az oktatási tárcának, hogy nem közbeszerzésen választotta ki azt a nyomdát, amely a biztonsági diplomákat nyomta, és a tárca úgy megijedt, hogy leállította a diplomák átadását, hogy ott az oktatási tárca adja ki az érettségi diplomákat is és az egyetemi diplomákat is, úgyhogy se az alapképzésre nem tudtak jelentkezni Romániából, se a PhD-képzésre. De itt a két miniszter felvette egymással a kapcsolatot, megszületett egy román rendelet, amely tartalmazott öt szempontot, amit egy ilyen A4-es lapon pecséttel kiadnak, és ez egy olyan szempontrendszer volt, amit a magyar fél is el tudott fogadni, egyébként az európai partnerek is. Úgyhogy egy kis idegesség után a magyar hatóságok elfogadták azokat a papírokat, amelyek helyettesítették a felvételin az okleveleket. Én a magam részéről arra kértem Balog Zoltán urat, hogy tárgyalva a román féllel ha elfogadható ez az öt szempont, akkor viszont legyünk tekintettel a diákokra.

Az iskolai agresszióra kérdezett rá. Egy közös választ tudok adni Hiller István úr felvetésére is. Köszönöm azt a buzdítást, hogy csináljunk további vizsgálatot. Megmondom őszintén, hogy nem nekem kell megcsinálni. A minisztérium azért van, hogy a politika számára az adatokat gyűjtse össze, és akkor még nem is kell átcsoportosítani sehova, ott van a minisztériumon belül. Amit mi csináltunk, az összes adat, forrás, a módszertan, minden nyilvános, semmi sem titkos, és nem is biztos, hogy csak ezt kell megismételni, mert mi a tizenegyedikeseket kérdeztük. A 10 millió forint körülbelül ennyire volt elég, de én azt gondolom, hogy történik valami 6., 7. osztály tájékán. Volt egy kontrollcsoportja ennek a vizsgálatnak, és azt kérdeztük a hetedikesektől Budapesten, ezer diákot kérdeztünk, a nagy agressziós szinttel rendelkező diákokat kérdeztük, hogy hova mennének, és ők szakiskolába mennének, és akinek alacsonyabb az agressziós szintje, az gimnáziumba megy. Tehát 6. és 7. környékén történik valami az iskolákban, amit érdemes megnézni.

Nem vagyok miniszter, nem vagyok államtitkár, én azt gondolom, nem engem fog segíteni, hogy látom az adatokat. Az első vizsgálatnál mi a felszínre hoztuk ezt a kérdéskört, a világosságra. Bárki megcsinálhatja, egyetem és a többi. Hogy csökkenést kell-e várni, tudják, mi az érdekes a csökkenéssel kapcsolatban? A mi tizenegyedikes vizsgálatunkon kívül senki nem csinált semmilyen vizsgálatot. Azt mondani, hogy a magyar közoktatásban az agresszió szintje csökken, mihez képest? Soha nem csinált senki egy bázist. Mi csináltunk. Én évről évre meg tudom mondani, hogy a hozzám érkezett bejelentések száma az iskolai agressziót tekintve csökkent vagy nőtt. Elfogadom, hogy ez különleges, a Jéghegy csúcsa, én nem látok mindent, de nincs olyan alap, ami alapján el lehetne mondani, hogy ennyi most a 100, és ehhez

képest ez most 110 vagy 98. Egyszer meg kell csinálni, mert aztán onnantól kezdve lehetne ezzel dolgozni.

Tankönyvlista. Hogy a szűkített lista csökkenti-e a tanárok jogát, és hogy érkeztek-e jelzések, éppenhogy érkeztek jelzések, nem kerestek meg bennünket ilyen típusú panasszal. Rossz volt az a környezet, ami korábban is volt. Nézzük meg egy kicsit, hogy mi volt korábban. Tankönyvkiadók nagyon komoly pénzt fektettek abba, hogy megvoltak a tanárok, akik rendelték a tankönyvet, és azok mindig elfelejtették megkérdezni a szülőket, pedig a szülőknél joguk lett volna egyetérteni velük, és akkor szépen eldőlt egy egészen másik vágányon, hogy mi legyen a tankönyv. Most helyette bejött egy másik típusú rendszer, ami ugyanúgy nem kérdezte meg a szülőket arról, hogy mi is legyen a célja ennek az egésznek. Ilyen cseber-veder ügy, ahogy én látom ezt a kérdést, nem jobb és nem rosszabb. Az a baj, hogy akkor is hiányzott a szülők bevonása és a szülőkkel való diskurzus, és most is hiányzik a szülőkkel való diskurzus. Akkor is titokban más könyvekből tanítottak, most is titokban más könyvekből tanítottak. Ebben mi Kelet-Európában jók vagyunk, hogy a jogszabályokat hogy kerüljük meg és csináljuk másként. Ez egy kultúra, azt gondolom, hogy a mi eszközeinkkel ezt nagyon nehezen tudjuk megváltoztatni.

Vinnai Győző úrnak az iskolai agresszióval kapcsolatban, hogy mi volt 2008-ban: 2008-ban egy egészen különleges helyzet volt. Csak mindenkit emlékeztetnék arra, hogy egy mobilfelvétel bejárja az országot, egy fiatalember egy sárga gázcsővel meg akarja ütni az idős tanárát. Ez egy roma gimnáziumban történik, és nagyon brutális ez a sárga, egy ilyen kicsit elmosódott, de mozgóképpel. Ez az utolsó csepp a pohárban, innentől kezdve mindenki erről beszél, de rögtön utána történik, hogy kaposvári gyerekek megölik a társukat, bedobják a tóba, egy VIII. kerületi iskola előtt a bokszológyerek megveri a társát, aki estére belehal a sérüléseibe, egy határon túli 10-11 éves gyerek a Blahán késel. Ez két hónap. Ebben a két hónapban még egy dolog történik, 2008-ban van a népszavazás, aminek az egyik eleme oktatás a tandíj kapcsán, tehát egy egyébként is felfokozott politikai helyzetbe bekerül négy-öt brutális ügy, ami kapcsán aztán a politika és a bulvár fölkapja az ügyet. Ettől volt más. Ma - ahogy én sejteni vélem, mint aki egy kicsit rajta tartja a kezét a közoktatás pulzusán - ugyanaz a helyzet, csak kevesebbet beszélünk róla, mert sok más dolog van, amiről beszélni lehet, nincs egy olyan nagyon éles dolog, amitől csak erről kellene beszélni. De hogy milyen részprojektek vannak, egyrészt örömmel tájékoztatom a képviselő urakat, hölgyeket, hogy a 2011-es elnökségünk idején a javaslatomra a miniszterek, oktatási miniszterek informális találkozásánál egyik napirendi pontja az iskolai agresszió volt. Az aktív állampolgárságról lehetett beszélni, és ezen belül volt ilyen, hogy önkéntesség, gazdasági ismeretek a diákoknak és egyéb ilyen aktivitás a fiataloknak. Mindenki az iskolai agresszióról beszélt. Megdicsérték bennünket, hogy mi milyen nagyszerűen jöttünk elő ezzel az üggyel. A finn miniszter asszony ott beszélt a programjukról, amit az 1-4. osztályban nagyon sikeresen vezettek be. Velem szemben ült a belga miniszter, aki bejelentette, hogy csatlakozik ehhez a KiVa-programhoz, amihez a svédek és a hollandok már csatlakoztak.

Csak az a baj, hogy másnapról már nem beszélünk ezekről. Nehéz volt azt mondani, hogy ha már mi beálltunk ebbe, ha már ez egy európai ügy, ha már az európai barátainkkal tudunk együttműködni, senki sincs előbbre, mint mi, senki sincs hátrébb. Akkor még mi voltunk a motorjai annak, hogy ezt az ügyet kicsit európai szintre tereljük. Elaludtunk, és a görögök Athénban szerveztek egy, az iskolai agresszió visszaszorítását célzó európai irodát, merthogy ők vagy komolyabban gondolták, vagy leleményesebbek voltak. Mi elaludtunk, ami szerintem kár. De hogy egy részprojekt ettől függetlenül bejött, nem vagyok dühös erre a helyzetre, csak úgy

említem, hogy mi volt. Én tanítok az ELTE PPK-n docensként, tanárjelölteket tanítok jogra. Megkerestek, hogy van egy olyan tantárgy, ami tananyagfejlesztést tartalmaz. Arra kértek engem, hogy legyek megrendelő, mert csak úgy tananyagot fejleszteni, aminek nincs tartalma, azt nagyon nehéz. Én azt kértem, hogy tervezzenek, fejlesszenek egy olyan tananyagot, ami az igazgatóknak, igazgatóhelyetteseknek és osztályfőnököknek szól, hogy ha az agresszió felmerül az iskolában, akkor hogyan kell a külső világgal felvenni a kapcsolatot és együttműködéseket kialakítani azért, hogy mindenki segítse az iskolát, hogy ne maradjanak egyedül ezzel a problémával. Sikerült eljutni oda, hogy a doktori hallgatók tovább vitték, kétéves fejlesztés után a szegedi Közoktatási Vezetőképző Intézet átvette és akkreditálta. Januárban indul a képzés. Mindebben nincs állami pénz, mert a diákoknak meg kellett csinálniuk, én meg ingyen megrendeltem és ingyen segítettem a munkájukat. Az iskolai agresszió kezelésére, én azt látom, hogy ma nagyon sok helyen nagyon sok forrás, energia, munkavágy van, ezeket jó lenne összegyűjteni, mert sokat tudnánk segíteni.

Felsőoktatás és fogyatékoság. A felsőoktatásban egyre több fogyatékos hallgató van, a felsőoktatásban egyre többen segítik az ő munkájukat. A felsőoktatási koordinátorok - vannak fogyatékos koordinátorok - nagyszerű emberek, nagyon sokukkal találkoztam, elképesztőek, ahogyan tudják a hallgatókat segíteni. Itt is van egy különleges helyzet, mert néha van olyan fogyatékos identitás, amely nem kér segítséget. Miközben látjuk rajta, nem lehet megrázní, hogy figyelj, ezt is kapod, de nem kéri, szeret ő így boldogulni, és azt gondolom, ezt is tiszteletben kell tartani. Azok az egyetemek, amelyek felismerik, hogy a fogyatékosággal élő hallgatók olyanok, akikkel érdemes foglalkozni és bevonni, jól járnak, akik nem, azok el fogják veszíteni a fogyatékosággal élő hallgatókat. Azt gondolom, érdemes felülvizsgálni azt, hogy pluszpontokat adjunk nekik. Nekik nem mindig az eszükkel van a baj. Őket nem belökni kell az egyetemre, hanem bent tartani. A megoldások lehetnek ideológiai bázisúak, úgyhogy érdemes végiggondolni.

Hiller Istvánnak ugyanazt tudom mondani. Ne én vizsgáljak, még csak nem is kell nekem újabb 10 millió forint, a minisztériumban bent van, adja isten, hogy minél hamarabb elinduljanak ilyen típusú vizsgálatok, vagy a minisztérium támogassa az egyetemeket, ahol a PhD-s hallgatók ilyen vizsgálatokat csinálnak, egyébként sok ilyen van már.

A végén Szabó Szabolcs úrnak, hogy milyen a személyes technikai háttere a hivatalnak: ahogy említettem, öten vagyunk. Ez egy kicsi stáb. Nyolcan voltunk egyébként, csak 2010 szeptemberében elvették két státuszt, majd Réthelyi miniszter úr - volt egy 6700 fős leépítés - akkor arra kért, hogy még egy státuszt adjak, cserébe a hivatal költségvetésében vissza tudja adni a pénzt, hogy megoldhassam másként. A státuszt odaadtam, a pénzt nem kaptam meg. Balog miniszter úrral most sikerült megállapodni, a korábbi évekhez hasonlóan a következő három évben a hivatal szakmai költségvetése megoldott. 2009-ben az utolsó pénz, amit kaptam, a 10 millió forint volt, de éppen a Hiller István döntése volt, hogy 2010-ben már ne legyen költségvetésünk. Jövőre, jelentem örömmel, megszűnik a hivatal költségvetése a következő három évre. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen a részletes beszámolót. Második kört nem szoktunk nyitni, de akkor a gólyatábori vizsgálatot tisztelettel várjuk. Elképzelhető, hogy ismételten vendégül látjuk majd biztos urat. Ezzel az első napirendi pontot lezárom. Köszönjük szépen, hogy rendelkezésünkre állt. Jó munkát kívánok!

A 2015. évi tavaszi ülészak tematikus üléseinek tervezete

A második napirendi pontra térünk át, amely a bizottság 2015. évi tavaszi ülészakának tematikus üléseinek tervezete. Ezt megkapták a képviselők e-mailben. Kérdezem, hogy kiegészítéseket, észrevételeket kívánnak-e tenni. *(Jelzésre:)* Pósn alelnök úr, parancsoljon!

Hozzászólások

DR. PÓSÁN LÁSZLÓ (Fidesz), a bizottság alelnöke: Csak azt szeretném jelezni, hogy a felvetett javaslatok persze fontosak, de szerintem túl sok. Ha végiggondoljuk, hogy a tavaszi ülészakban is körülbelül hány hetet ülésezik az Országgyűlés, az az érzésem, hogy nem fogunk tudni a végére jutni, főleg ha összehasonlítjuk azzal, hogy ősszel is miket terveztünk, és mit fogunk ebből realizálni. Én tisztelettel javaslom egy kicsit a szűkítést, hogy realisabb legyen a tervünk.

ELNÖK: Köszönöm. Reagálnék erre. Egyrészt úgy gondolom, hogy ezek közül többet meg lehet tartani egy ülés alatt. Most is a Táncszínház és az MMA beszámolóját összevontam tárgyaltuk, és vannak olyan kisebb jelentőségű, pontosabban talán rövidebb terjedelmű beszámolók - például a Határtalanul! program -, amelyek nem igényelnek önmagukban egyetlen bizottsági ülést, hogy kizárólag azzal foglalkozzunk. Ez a terv 13 felvetést tartalmaz. Még annyi kiegészítést tennék, hogy a szakképzés és a gimnáziumok jövőjével kapcsolatban érkezett Mendrey Lászlótól egy kezdeményezés, hogy vitanapot tartson a plenáris ülés, és ha ez megvalósul, akkor nem tartom szükségesnek, hogy ugyanezt még egyszer itt lefolytassuk. Ez egy ilyen félig a levegőben lógó javaslat. Egyébként ha szűkítést szeretnének, akkor konkrét javaslatot várnék, hogy mi az, amit kivegyünk ebből. Kucsák László, tessék!

KUCSÁK LÁSZLÓ (Fidesz): Akkor technikailag vagy ügyrendileg szeretném javasolni, hogy ezen a héten még találkozzunk.

ELNÖK: Holnap.

KUCSÁK LÁSZLÓ (Fidesz): Addig mindezek figyelembevételével alakítsunk ki álláspontot, és holnap tudunk dönteni erről, ha ez megfelel.

TAKÁCS GABRIELLA, a bizottság munkatársa: Annyit tennék hozzá, hogy ezeket az egyeztetéseket elkezdem az időpontok miatt, mert lehet, hogy eltervezzük, de csak a felére kapunk visszajelzést. Azt gondolom, tekintsük ezt úgy, hogy a 2015. évre, az őszi ülészakra is vonatkozik, tehát ahogy kapjuk az időpontokat. Sokak előtt ismert, hogy Balog miniszter úr meghallgatására mennyit kellett várni. Néha ilyen szkeptikus vagyok azt illetően, hogy mindenki tud-e abban az időpontban jönni, amikor mi szeretnénk. Ez egy terv lehet. *(Dr. Pósn László: Lehet két ülészakra vonatkozó javaslat is.)*

ELNÖK: Vinnai Győző!

DR. VINNAI GYŐZŐ (Fidesz): Alelnök úr, szerintem ez egy nagyon jó javaslat. Annyit viszont holnapig meg lehet tenni, amit elnök asszony mondott, hogy ha esetleg összehívásokat látunk például a sportnál - a mindennapos testnevelés mellé esetleg versenysportot, vagy látom, hogy a MOB tevékenységét is ide lehetne venni -, mi az,

amit össze tudunk vonni, és akkor utána lehet indítani az egyeztetéseket. Nagyon úgy tűnik, valószínűleg ez nem fog beleférni a tavaszi menetrendbe.

ELNÖK: Simon képviselő úr!

SIMON RÓBERT BALÁZS (Fidesz): Köszönöm szépen. Talán még az alakuló ülésen felvettem egy kihelyezett ülés lehetőségét Győrben, ezt most is fenntartanám. Én azt szeretném, ha ezen az ülésen Győrben elsősorban a kultúra vagy a kulturális élet kicsi bemutatkozása lehetővé válna néhány rövid produkció erejéig, és utána kulturális téma kerülne napirendre. Javasolni szeretném a tavaszi időszak második felét, tehát áprilist, májust. Ha véletlenül nem sikerülne, akkor pedig az őszit, de én már ez ügyben tettem lépéseket Győrben, tehát nagyon szívesen áprilisban, májusban, ahogy alakul, nagy szeretettel várunk mindenkit. Meg fogjuk szervezni, illetve együttműködve természetesen elnök asszonnyal, illetve Gabriellával ezt meg fogjuk szervezni Győrben, ha lehet, akkor kulturális témában, de ha nem lehet, akkor sincsen semmi probléma. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük a felajánlást, ezzel kiegészítjük. Ha abban meg tudunk egyezni, hogy megpróbáljuk ezeket elkezdni szervezni, és ami belefér tavasszal, azt tavasszal megtartjuk, ami nem fér bele, az pedig őszre átcsúszik, ez így megfelel mindenkinek? *(A bizottsági tagok egyetértőleg bólintanak.)* Jó, köszönöm szépen, akkor ezt nem tűzöm még egyszer napirendre. A második napirendi pontot lezárom.

Az „Egyebek” között van-e felvetés? *(Nincs jelentkező.)* Nincs. A harmadik napirendi pontot és az ülést bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 55 perc)

Dúró Dóra
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Morvai Elvira és Vicsai Erika